

Utbyggnaden av de nya elmätarna – en humanitär kris

Om Miljöföreningen Vågbrytaren

Miljöföreningen Vågbrytaren (MVB) är en medborgarorganisation som bildades 2001 och som drivs på frivillig basis med demokrati och transparens som grund.

- Vi arbetar för att alla elektriska och magnetiska fält samt radiofrekvent strålning skall anpassas till nivåer som inte medför skada eller olägenhet för någons hälsa eller för miljön som helhet.
- Vi är en del av ett växande internationellt nätverk av liknande organisationer, där fler och fler människor vittnar om hälsoproblem med den digitala trådlösa tekniken samt om kraftig minskning av insekter och fåglar i samband med dess utbyggnad.
- Vi vill uppmärksamma den omfattande forskning som har pågått sedan 1930-talet, både av fysiker för att utveckla tekniken och av biologer och läkare som undersöker effekterna av den strålade mikrovågstekniken.
- Vi har under åren byggt upp en stor bank av kunskaper och erfarenheter, som finns på vår hemsida www.vagbrytaren.se

Inledning

Miljöföreningen Vågbrytaren vill härmed informera om att utrullningen av de trådlösa fjärrstyrda elmätarna utvecklats till ett enormt problem och att skyndsamma åtgärder är av nöden.

De nya elmätarna orsakar stora problem för vårt samhälle och vår natur

Den av regeringen beslutade mätförordningen (1999:716), är med sina sju funktionskrav enligt Energimarknadsinspektionen "teknikneutral". Elnätföretagen har dock tagit beslut om att de nya fjärrstyrda elmätarna ska vara trådlösa, dvs sända information om abonnenternas elförbrukning genom luften och därmed förorena miljön med artificiella radiovågor. Denna typ av elektromagnetisk strålning är vår snabbast växande miljöförorening, och den strålning som kommer från de nya elmätarna adderar i betydande grad till problemet.

Vågbrytaren är medveten om att det inte är Energimarknadsinspektionen utan elnätbolagen som tagit beslutet om att den nya generationens elmätare ska kommunicera trådlöst. Det faktum att så skett, i kombination med att EU-direktivet i Sverige felaktigt tillämpas som ett obligatorium, gör dock att problemet snarast behöver beaktas och hanteras av Energimarknadsinspektionen.

1. Bytet till de nya elmätarna grundar sig på ett EU-direktiv (2019/944) har felaktigt tolkats som obligatoriskt för Sveriges elabonnenter, trots att direktivet saknar krav på det.
2. Regeringens beslutade mätförordning (1999:716) är just en förordning, och som sådan underställd våra lagar, exempelvis diskrimineringslagar och mänskliga rättigheter. Detta har dock inte hindrat de flesta elnätbolag att "informera" sina kunder om att det är en "lag" eller till och med en "EU-lag".
3. Det utgör ett problem att en offentligrättslig bestämmelse verkställs av en privat aktör (elnätbolagen), samt att elmätare-beslutet inte kan anses ha fattats på demokratisk väg i och med att regeringen inte presenterade fullständiga uppgifter till riksdagen om mätarna, såsom hälsoaspekter.
4. Befolkningen har inte varit delaktig i att fatta beslutet om de nya elmätarna, trots att de innebär en omvälvande förändring för varje svenskt hushåll.

5. Vi börjar nu få facit i hand och det visar att många, både elöverkänsliga och icke elöverkänsliga, blivit sjuka och drabbats av nya symtom av de nya elmätarna. Dels på grund av "smutsig el" som mätarna genererar (se nedan), dels beroende på att elmätarna kommunicerar trådlöst genom allas vårt luftrum.
6. Att de nya elmätarna är trådlösa och inte trådbundna är ett stort problem, i och med att människor blir sjuka, vilket har potential att växa till en enorm utgift för sjukvårdssystemet och samhället.

Elnätbolagen använder Kronofogdemyndigheten och polis för att med tvång installera de nya elmätarna med radiosändare på privat mark, vilket lett till att fler än 50 individer och ibland hela familjer har tvingats lämna sina hem. Elnätbolagen hänvisar felaktigt till att det skulle vara lag på att byta elmätare när det istället är en förordning, och som sådan underställd lagar.

Om EU-direktivet 2019/944

EU-direktivet har i Sverige tolkats som att elmätarbyte ska vara tvingande för alla elabonnenter, vilket motsägs av hur det hanterats i andra EU-länder samt av ett antal skrivningar i direktivet, exempelvis:

EU-direktivet 2019/944 – utdrag

Artikel 20

a) Smarta mätersystem ska korrekt mäta den faktiska elförbrukningen och ska kunna ge slutkunderna information om den faktiska användningstiden.

*Kommentar: **Ska kunna ge** slutkunder har inte samma betydelse som **skall ge alla** slutkunder.*

Artikel 28

Utsatta kunder

1. Medlemsstaterna ska vidta lämpliga åtgärder för att skydda kunder, och de ska särskilt säkerställa att utsatta kunder får tillräckligt skydd. Varje medlemsstat ska härvidlag definiera begreppet utsatta kunder, varvid det kan hänvisas till energifattigdom och bland annat föreskrivas förbud mot bortkoppling av dessa kunder från elnätet i kritiska situationer. Begreppet utsatta kunder kan inbegripa inkomstnivå, energiutgifternas andel av den disponibla inkomsten, bostädernas energieffektivitet, kritiskt beroende av elutrustning av hälsoskäl, ålder eller andra kriterier. Medlemsstaterna ska säkerställa att rättigheter och skyldigheter för utsatta kunder respekteras. De ska framför allt vidta lämpliga åtgärder för att skydda kunder i avlägsna områden.

Kommentarer:

Sverige ska alltså definiera begreppet utsatta kunder. Vad vi kan finna så har inte detta skett.

Ett exempel på utsatta kunder är alltså kritiskt beroende av elutrustning av hälsoskäl, vilket är en träffande beskrivning av elöverkänsliga som är beroende av mekaniska elmätare för att må bra.

Sverige ska säkerställa att rättigheter och skyldigheter för utsatta kunder respekteras, vilket inte gjorts.

BILAGA I (till EU-direktivet)

MINIMIKRAV FÖR FAKTURERING OCH FAKTURERINGSINFORMATION

2. Faktureringsfrekvens och tillhandahållande av faktureringsinformation:

a) Faktureringen baserad på faktisk förbrukning ska göras minst en gång per år.

b) Om slutkunden inte har en mätare som kan fjärravläsas av den systemansvarige eller om slutkunderna aktivt har valt att inaktivera fjärravläsning i enlighet med nationell rätt ska korrekt faktureringsinformation som baseras på faktisk förbrukning göras tillgänglig för slutkunden åtminstone var sjätte månad, eller en gång var tredje månad på begäran eller om slutkunden har valt elektronisk fakturering.

c) Om slutkunden inte har en mätare som kan fjärravläsas av den systemansvarige eller om slutkunderna aktivt har valt att inaktivera fjärravläsning i enlighet med nationell rätt, får skyldigheterna i leden a och b fullgöras med hjälp av ett system med regelbunden självavläsning, där slutkunden meddelar den systemansvarige de värden som avlästs från mätaren. Faktureringen eller faktureringsinformationen får inte baseras på uppskattad förbrukning eller en schablonavgift utom i fall där slutkunden inte har tillhandahållit någon mätaravläsning för ett visst faktureringsintervall.

Kommentarer: Skrivningar i punkterna b) och c) visar att elabonnenten inte behöver ha den nya elmätaren utan kan ha en mätare som självavläses.

"Om slutkunden inte har en mätare som kan fjärravläsas av den systemansvarige eller om slutkunderna aktivt har valt att inaktivera fjärravläsning ..." samt

"Om slutkunden inte har en mätare som kan fjärravläsas av den systemansvarige eller om slutkunderna aktivt har valt att inaktivera fjärravläsning... får skyldigheterna i leden a och b fullgöras med hjälp av ett system med regelbunden självavläsning, där slutkunden meddelar den systemansvarige de värden som avlästs från mätaren.

BILAGA II I (till EU-direktivet)

SMARTA MÄTARSYSTEM

3. Med utgångspunkt i denna bedömning ska medlemsstaterna eller, om en medlemsstat har föreskrivit detta, den utnämnda tillsynsmyndigheten, ta fram en tidsplan med ett mål på upp till tio år för införandet av smarta mätersystem. Om införandet av smarta mätersystem tillstyrks ska minst 80 % av slutkunderna ha ett smart mätersystem antingen inom sju år från dagen för tillstyrkandet eller senast 2024 för de medlemsstater som har påbörjat ett systematiskt införande av smarta mätersystem innan den 4 juli 2019.

Kommentar 1: Det står ingenting om obligatorium för de sista 20 procenten.

Kommentar 2: Vågbrytaren tolkar den sista meningen som att, om man inte börjar ett systematiskt införande av "smarta" mätersystem före 4:e juli 2019 så finns ingen bortre gräns för när miljövänliga mätare ska vara utbytta.

Många människor blir sjuka av de nya elmätarna

Exponering för de högfrekventa radiovågorna från de nya elmätarna har vid det här laget orsakat att flera tusen personer i Sverige drabbats av försämrad hälsa, ibland rent livshotande tillstånd som exempelvis extremt förhöjd blodtryck och hjärtstopp. Bland de drabbade återfinns människor vars tillvaro redan begränsas av funktionsnedsättningen elöverkänslighet, men också många exempel på att elmätaren i sig utlöst ohälsa och funktionsnedsättning.

Vågbrytaren kontaktas av många människor som drabbats av ohälsosymtom som sömnstörningar, huvudvärk/migrän, trötthet/utmattning, koncentrations- och minnesproblem, hjärtbesvär, tinnitus, klåda och hudproblem, näsblod etc. i anslutning till installation av de nya mätarna och vi samlar nu in dessa svenska vittnesmål för publicering. (Se bilaga: Symtom av nya elmätare)

I Norge har 150 vittnesmål publicerats från människor som drabbats av ohälsa orsakad av de nya elmätarna (se bilaga: Vittnesmål elmätare Norge). Ett par exempel:

Vittnesmål #40 Bjørn Petter Eng, 2017

Det har bara gått 7 dagar sedan jag fick den smarta mätaren installerad. Den sitter i sovrummet. Jag förstod inte varför jag fick huvudvärk, varför jag sover dåligt och känner mig utmattad. Jag har aldrig haft dessa problem tidigare. Min hund har slutat sova där, han ligger i vardagsrummet. Efter lite googlande insåg jag snabbt att det måste vara strålningen från elmätaren som är orsaken. Jag vill så snart som möjligt avinstallera kommunikationsdelen på den mätare som installerats i mitt hem eftersom den är direkt hälsovådlig. Jag sover i vardagsrummet på soffan tills strålningen har tagits bort.

Vittnesmål #16 från Sissel Halmøy, 2017:

Jag fick för flera år sedan ett läkarintyg på att jag är elöverkänslig och har naturligtvis ansökt om undantag från smarta mätare. Jag vet att jag blir sjuk av den här typen av strålning, och jag har lång erfarenhet av det. Men det är en utmaning att andra har sådana mätare - både för mig och för de andra: Min 84-åriga mamma har ansökt om ett undantag för att jag ska kunna stanna hos henne längre perioder när hon behöver hjälp. Det beviljades inte, för då måste det vara hon som är elöverkänslig eller så måste hon ha ett läkarintyg på att hon är beroende av hjälp från mig. Sådana inskränkningar i hur vi ska leva våra liv är helt orimliga!

Utbyggnaden av trådlösa elmätare i Sverige sker trots att publicerad forskning redan 2014 visat att många människor blir sjuka av de artificiella radiovågor som de trådlösa mätarna emitterar. Intressant är att majoriteten av de som blev sjuka efter att en trådlös elmätare installerats inte var elöverkänsliga innan de fick mätaren, utan blev det efter installationen.¹

Så här uttalar sig läkaren och forskaren Dr. Lamech, Australien:

Det är mycket viktigt att notera att uppgifterna i denna studie indikerar att "en stor majoritet av fallen" inte var elöverkänsliga förrän efter installation av smartmätaren.

¹ "Symptom Development from Exposure to Radiofrequency Fields of Wireless Smart Meters in Victoria, Australia". <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/25478801>

Dr. Lamech drar slutsatsen att trådlösa smarta mätare *”kan ha unika egenskaper som sänker människors tröskel för symtomutveckling”*.

(Se bilaga American Academy of Environmental Medicine, AAEM)

Strålsäkerhetsmyndigheten (SSM) har undantagit fallstudier från den genomgång av forskning som görs årligen ² av en så kallad expertgrupp, där de flesta medlemmar har kopplingar till berörd industri. Fallstudier är enligt EU:s miljöbyrå EEA det som först uppmärksammar ett problem, vilket innebär att SSM sannolikt därför missar dessa tidiga och viktiga signaler.³

Elmätarutbyggnaden går stick i stäv med Europarådets rekommendationer

Valet att installera just trådlösa elmätare gjorde i ett enda slag att hela Sveriges befolkning inte längre har möjlighet att minimera sin exponering för strålning från trådlös kommunikation, med påvisade hälsoeffekter samt med en enorm folkhälsoutmaning som följd. Detta faktum går tvärs emot Europarådets resolution 1815 ⁴ (Se bilaga: Om Europarådets resolution 1815) där man uppmanar medlemsländerna:

- *att vidta alla rimliga åtgärder för att minska exponering för elektromagnetiska fält, särskilt för radiofrekvenser från mobiltelefoner [och numera även från trådlösa elmätare], och i synnerhet exponering när det gäller barn och ungdomar som förefaller att ha störst risk att utveckla hjärntumörer*
- *att [...] uppmärksamma [...] de särskilda riskerna med tidig, ogenomtänkt och långvarig användning av mobiltelefoner och andra produkter som avger mikrovågor [exempelvis trådlösa elmätare];*
- *att ägna särskild uppmärksamhet åt elöverkänsliga människor som lider av ett syndrom som medför överkänslighet mot elektromagnetiska fält och införa särskilda åtgärder för att skydda dem*

Europarådet skriver också:

Med tanke på människors ökande exponering för elektromagnetisk strålning, speciellt ungdomar och barn, skulle det kunna resultera i extremt höga mänskliga och ekonomiska kostnader om man inte beaktar tidiga varningar.

Elbranschen

Europarådets resolution 1815 ⁴ tar också upp rekommendationer som i hög grad berör elbranschen.

Vågbrytarens kommentar: Observera att skrivningarna om wifi och dect i resolutionen är tillämplbara även på elmätare. Sändarnas effektuppgifter: Wifi 0,1 volt per meter, dect 0,25 volt per meter, mobil 0,2 volt per meter, mesh/elmätare 0,5 volt per meter.

Effekter på människor kan ske snabbt, medan de tar lång tid för dem att klinga av. Att sända en gång i kvarten och räkna sändningsuppehållet som tillgodo fungerar därför inte.

² Regel 1.e s. 73 i SSM:s rapport Recent Research on EMF and Health Risk, 2023.

³ Rapporten: Late Lessons of Early Warnings, Europeiska Miljöbyrå EEA

⁴ <https://www.vagbrytarenstockholm.se/handbok/europaradet/index.htm>

I sammanfattning uppmanar Europarådet elbolagen:

- att genomföra lämplig riskbedömning för de nya högteknologiska "smarta" elmätarna.
- att tillse att nivåerna av radiovågor från de trådlösa mätarna inte överstiger 0,6 volt per meter, och på medellång sikt minska det till 0,2 volt per meter, i inomhusmiljön
- att införa tydlig märkning, som anger förekomst av mikrovågor eller elektromagnetiska fält eller utsänd effekt för elmätaren samt eventuella hälsorisker i samband med dess användning
- att elmätarna placeras på ett säkert avstånd från bostäder
- att tillämpa strikta säkerhetsnormer för hälsoeffekter av elektriska system i nya bostäder
- att tillse att strålningsnivåerna från elmätarna är så låga som möjligt (ALARA-principen) och installera system för heltäckande och kontinuerlig övervakning av alla typer av antenner
- att bestämma placering av de nya antennerna på elmätarna i samråd med lokala och regionala myndigheter, lokala invånare och sammanslutningar av engagerade medborgare, och inte endast med hänsyn till operatörernas önskemål
- att ägna särskild uppmärksamhet åt elöverkänsliga och införa särskilda åtgärder för att skydda dem

Vågbrytaren kan inte se att någon av dessa uppmaningar har beaktats.

I Elmätningshandboken *Krav, råd och rekommendationer om mätning på elmarknaden* utgiven av branschorganisationen Energiföretagen Sverige, finns följande text, sid 16:

3.3 Utformning av mätning hos elöverkänsliga

I vissa fall har elöverkänsliga uttryckt att de mår dåligt av den teknik som används för att kommunicera med elmätare. I Sverige är relativt få människor elöverkänsliga, cirka 150 personer per en miljon uttagspunkter. Det finns dock inget stöd i regelverket som beskriver om eller hur hänsyn kan visas till elöverkänsliga och Ei är tydliga med att inga undantag får göras från funktionskraven som gäller från den 1 januari 2025.

Här behöver Energimarknadsinspektionen omgående agera för ändra regelverket och att kommunicera detta till elnätbolagen för att möjliggöra undantag från elmätarkravet för elabonnenter!

Smutsig el

Förra gången elmätarna byttes på grund av politiska beslut var 2007-2009. Då byttes den elektromekaniska mätaren till en digital mätare som kunde fjärravläsas. Men digitala elmätare började användas redan på 90-talet. De nya elmätarna medförde en försämrad elmiljö och rapporter om försämrad hälsa strömmade in. Detta pga att elmätarna genererade smutsig el, främst från transformatorn i elmätaren (Se bilaga: Smutsig el).

De tre största nätbolagen var medvetna om situationen och tog då sitt ansvar. Vattenfall, EON och Fortum lät gemensamt konstruera ett filter som tog bort större delen av den smutsiga elen. Filtret monterades bakom elmätaren, och kostnaden för filtret och monteringen togs av nätbolagen under de första åren.

Nu när alla elmätare byts igen, verkar nätbolagen ha glömt bort problemet med smutsig el.

Vi citerar Ellagen SFS 2024:1187, kap 4, 18 §:

Ett nätföretags överföring av el för någon annans räkning ska ha god kvalitet.

Vågbrytaren begär att det införs ett funktionskrav där nätbolagen ska leverera ren el utan transienter, och om nätbolagen inte kan leverera el med en ren sinuskurva ska ett effektivt filter tillhandahållas och monteras utan kostnad för konsumenten.

Även djur och natur far illa av strålningen från elmätarna och annan trådlös teknik

En annan mycket mörk sida av elmätar-myntet är att den typ av artificiell strålning som de trådlösa elmätarna kommunicerar med hotar vår flora och fauna, exempelvis pollinerande insekter som redan tidigare är hårt ansatta av trådlösa kommunikationssystem.

Sverige har ca 5 miljoner hushåll. Tillkommer gör företag och fritidshus. Alla dessa utrustas nu med en trådlös sändare. Det motsvarar att varannan person över 10 år i Sverige använder ytterligare en mobiltelefon. De nya elmätarna sänder normalt 4 gånger i timmen, dygnet om. Det blir en påspädning av minst 480 miljoner sändningar per dygn, som givetvis även påverkar naturen. Dessutom så reduceras de lågstrålande områdena i Sverige till nästan noll, eftersom det finns fastigheter med trådlösa elmätare där det är dålig mobiltäckning.

Europarådets betänkande 1815 tar också upp påverkan på växter, insekter och djur. Det pekar på det faktum att elektrisk ström eller elektromagnetiska vågor med bestämda våglängder kan ha en tydlig positiv påverkan och används medicinskt, och att detta också gör det möjligt med negativ påverkan. Det noteras att problemet med elektromagnetiska fält har klara paralleller med andra miljöfrågor som kemikalier, miljögifter, tungmetaller och genetiskt modifierade organismer.

Slutsatsen i betänkandet från Europarådet är att det finns tillräckliga belägg för skadlig påverkan av elektromagnetiska fält på växter, djur och människors hälsa, för att agera och skydda mot möjliga och allvarliga miljö- och hälsorisker.

Strålsäkerhetsmyndigheten och forskning

Under de senaste åren har allt mer forskning publicerats som pekar på att djur och natur tar skada av onaturliga pulsade radiovågor. Vissa arter har befunnits mer känsliga än andra, exempelvis pollinerande insekter som bin och humlor.

Strålsäkerhetsmyndigheten (SSM) ger varje år ut rapporten *”Recent Research on EMF and Health Risks”*, och i både 2007⁵ och 2008⁶ års rapporter skriver man under rubriken *”Miljöeffekter”*:

Den fortsatta bristen på forskningsdata av god kvalitet om relevanta arter, innebär att data är otillräckliga för att kunna identifiera huruvida en enda begränsningsregel för exponering räcker för att skydda alla arter i miljön från elektromagnetiska fält (EMF). Likaså är data otillräckliga för att bedöma om miljöreglerna bör vara desamma, eller påtagligt skilja sig från dem som är lämpliga för att skydda människors hälsa. Det finns ett stort behov av forskning inom alla frekvensband.

⁵ SSM rapport 2007:04 Recent Research on EMF and Health Risks

⁶ SSM rapport 2008:12 Recent Research on EMF and Health Risks

Med andra ord har SSM ingen kännedom om huruvida våra gränsvärden räcker för att skydda miljön, inklusive insekter, andra djur och växter.

I 2021 års rapport skriver SSM:

I linje med tidigare rapporter observerades i djurstudierna ökad oxidativ stress på grund av exponering för svaga radiovågor, i vissa fall till och med under referensnivåerna. Oxidativ stress är en naturlig biologisk process som ibland kan vara inblandad i patogenes [uppkomst och utveckling av sjukdom], men under vilka omständigheter oxidativ stress på grund av exponering för svaga radiovågor kan påverka människors hälsa, återstår att undersöka.⁷

Vågbrytaren anser att SSM inte tar sitt ansvar för att skydda både människor, djur och växter från miljöfrämmande radiovågor från trådlös teknik, exempelvis trådlöst kommunikerande elmätare.

Allvarliga konsekvenser

I strid mot Europarådets resolution 1815 installeras den nya generationens fjärrstyrda elmätare som till elnätbolagen skickar mätaravläsningar trådlöst genom luften, med hjälp av radiosändare.

Detta är djupt olyckligt och får allvarliga konsekvenser för människor och natur:

- Sveriges invånare förlorar i ett slag sin rätt och möjlighet att minimera sin exponering för skadliga radiovågor från trådlös teknik.
- De som redan är mycket känsliga för sådan strålning blir sjuka och en del tvingas att lämna sina hem.
- De elöverkänsliga som lyckats hitta "lågstrålande områden" att bosätta sig i får inte längre bra då de kraftigt störande pulsade radiovågorna från grannars elmätare kontaminerar de elöverkänsligas livsmiljö, även på långt håll.
- Många som aldrig tidigare känt symtom på elöverkänslighet blir i nära anslutning till installation av elmätaren sjuka och drabbas av funktionsnedsättningen elöverkänslighet.
- Elmätarnas närvaro på arbetsplatserna ger en kraftigt försämrad arbetsmiljö. Många exponeras nu för denna strålning både på arbetet och i hemmet vilket gör att deras kroppar inte ges möjlighet till återhämtning.
- Forskning visar att allt biologiskt liv störs av de konstgjorda radiovågorna från trådlös teknik. Många områden på landsbygden har tidigare utgjort en fredad zon för känsliga insekter som exempelvis bin och humlor, då de varit relativt förskonade från exponering för sådana miljöfrämmande radiovågor. Att miljön nu förorenas av de trådlösa mätarna även i glesbygd, inklusive många av våra naturreservat, kan leda till en än större minskning av insekter och andra djur.

Effekttariffer

Energimarknadsinspektionen (Ei) har beslutat att alla elnätsföretag ska ha infört effekttariffer som senast den 1 januari 2027 (EIFS 2022:1) vilka i praktiken tvingar elnätsföretagen att mäta energiförbrukningen varje kvart, i syfte att undvika effekttoppar.

Kravet på effekttariff och kvartsmätning gör att elnätbolagen inte låter abonnenter med

⁷ SSM rapport 2021:08 Recent Research on EMF and Health Risk

funktionsnedsättningen elöverkänslighet behålla sina analoga Ferraris-mätare, vilka avläses en gång per månad. Många elöverkänsliga tål inte digitala mätare och därför har de kvar sin gamla analoga mätare. (Se bilaga Sakkunnigutlåtande om Ferrarismätare).

Kundgruppen elöverkänsliga är lågförbrukare av el, de använder mycket få elapparater och de laddar inga elbilar. Att bevilja undantag för denna grupp kommer inte att synas som några effektoppar på elnäten.

Ytterligare information om situationen

Vi befinner oss i en situation där elmätarna har bidragit till den humanitära kris som nu utspelar sig. Strålskyddskommissionen ICBE-EMF har nyligen publicerat en varning för detta (Se bilaga: Elöverkänslighet är en humanitär kris som kräver omedelbara insatser).

”Antalet personer som lider av elöverkänslighet ökar varje dag: enligt nya uppskattningar är mellan 3 och 5 % av befolkningen elöverkänslig, vilket innebär att omkring 13 miljoner européer kan lida av detta syndrom”, skriver de.

Men det är värre än så. Faktum är att undersökningar i Tyskland och Österrike visar att upp till en tredjedel av befolkningen har ett eller flera besvär de kopplar till elektriska apparater eller trådlös teknik⁸, eller instämmer helt eller delvis i påståendet "i närheten av kraftledning och mobilmaster känner jag att mitt välbefinnande blir stört"⁹. Överfört till Sverige folkmängd innebär detta att det kan handla om miljontals människor, bara i vårt land.

Några exempel på hur elmätarfrågan hanterats i övriga Europa står i skarp kontrast till situationen i Sverige:

- I Norge har undantag (fram till tredje kvartalet 2020) medgivits för drygt 7 000 personer.¹⁰
- I Nederländerna fick abonnenterna ett brev från elnätbolagen där de ombads välja om de ville ha en ny "smartmätare" eller inte.¹¹
- I Österrike och Frankrike bedömer man att 10-15% av befolkningen inte är aktuella för en ny elmätare pga elöverkänslighet eller bara oro för strålningens skadlighet.

En mörk skamfläck i Sveriges historia var när människor med funktionsnedsättningar tvingades tvångssterilisera sig. Vi börjar nu närma oss en liknande situation där tusentals människor som blir sjuka av trådlös teknik påtvingas trådlösa elmätare med hjälp av särskild handräckning av Kronofogdemyndigheten och polis, blir svårt sjuka och ibland tvungna att lämna hus och hem.

⁸ infas - Institut für angewandte Sozialwissenschaft GmbH, Ermittlung der Befürchtungen und Ängste der breiten Öffentlichkeit hinsichtlich möglicher Gefahren der hochfrequenten elektromagnetischen Felder des Mobilfunks - jährliche Umfragen: Abschlussbericht über die Befragung im Jahr 2004, für das Bundesamt für Strahlenschutz, Übersicht 3: Art der Beeinträchtigung durch elektromagnetische Felder, s. 15.

⁹ Jörg Schröttner, Norbert Leitgeb, "Sensitivity to electricity – Temporal changes in Austria", BMC Public Health 2008 8:310.

¹⁰ Boken E. Flydal & E. Nordhagen: Smartmålerne, skitten strøm, pulser og helse (2021), sid 3

¹¹ Uppgift från Nico van Dongen, bosatt i Nederländerna vid den tiden.

Nödvändiga och brådskande åtgärder

Det vi uppfattar är att Regeringen, Energimarknadsinspektionen och elnätbolagen hänvisar till varandra. Det som nu skyndsamt behövs är samordning och vilja från samtliga parter för att omgående få stopp på inhumana tvångsinstallationer av trådlösa elmätare i Sverige.

Nödvändiga åtgärder:

- Ändring av tolkningen av EU-direktivet så att EU:s minimikrav uppfylls. Dvs. insamling av data ska kunna ske en gång per månad, kvartal eller år efter vad kund och företag kommit överens om. Observera att registrering av förbrukning kan ske varje kvart.
- Rätt för elabonnenter att välja att elmätarens trådlösa kommunikationsenhet avinstalleras.
- Undantag från kravet på installation av ny elmätare för personer med funktionsnedsättningen elöverkänslighet
- Möjlighet för elöverkänsliga att ha en analog mätare, samt återinstallation av sådan för dem som fått den analoga mätaren utbytt med tvång
- Möjlighet till undantag från kravet på ny elmätare även för anhöriga till elöverkänsliga
- Möjlighet för grannar att lämna in samtyckesförklaringar om att de inte vill ha smarta mätare på grund av en grannes elöverkänslighet
- Möjlighet för personer med funktionsnedsättningen elöverkänslighet att byta bostad genom att i framtiden kunna begära mätarbyte, alternativt avlägsnande av den trådlösa kommunikationsdelen
- Undantag från kravet på effekttariffer och mätning av elförbrukningen varje kvart
- Inrättande av ett funktionskrav där nätbolagen åläggs leverera ren el utan transienter. I de fall nätbolagen inte kan leverera el med en ren sinuskurva ska ett effektivt filter tillhandahållas och monteras utan kostnad för konsumenten
- På sikt behövs att elabbonenterna fritt får välja elmätare – elektromekanisk ferraris, fjärravläst eller "smart" fjärrstyrd
- På sikt behöver även trådlösa elmätare fasas ut, och ersättas av elmätare med fast trådbunden internetanslutning, företrädesvis fiber.

Vågbrytaren önskar svar på frågan:

Hur kommer Energimarknadsinspektionen att agera för att hejda den pågående och allvarliga diskrimineringen av människor med funktionsnedsättningen elöverkänslighet och de människor som insjuknar efter det att en ny fjärrstyrd elmätare installerats?

Miljöföreningen Vågbrytaren

Januari 2025

Nigel Wells

Ordförande

Torkel Atterbom

Vice ordförande

Kontaktuppgifter

Postadress: Miljöföreningen Vågbrytaren, Rödsippsstigen 9, 153 31 Järna

Telefonsvarare: 08 - 767 61 18

E-post: info@vagbrytaren.se

Hemsida: www.vagbrytaren.se